

ንኣህጉራዊ ውዑላት መሰል ስደተኛታት ዝዳፋእ ኣካይዳ፤

ቅቡል ክኸውን ኣይግባእን፤

ብቐዳምነት ንህዝብን መንግስትን ኢትዮጵያ ነቲ ብሰንኪ መዕነዊ ፖሊሲታት ስርዓት ህግደፍ ኣብ ሃገሩ ክነብር ዘይከኣል ኤርትራዊ ስደተኛ እናተቐበለ ክሳብ ሕጂ ብሰላም ክነብርን፤ ኣብ ላዕለዎት ኣብያተ-ትምህርቲ ክመሃርን ክገብር ዝጸንሐ ምድግጋፍ ልዑል ምስጋናና ነቕርበሎ። ከምኡ-ጭውን ንተጸዋዒ ጉዳይ ስደተኛታት ሕቡራት መንግስታት UNHCR ንስዱድ ህዝብና እናተኣናገደ ክገብር ንዝጸንሐ ናይ ረድኤት ሰብኣዊ ሓገዛት ከነምስግኖ ንፈቱ።

ድሕሪ እዚ ኩሉ ናይ ከባቢ 20 ዓመታት ጉዕዞጭዚ ግልጽነት ዘይብሉ ናይ ኢትዮ-ኤርትራ ናይ ሰላም ስምምዕ ካብ ዝኸተም ናብ ከባቢ ክልተ ዓመታት ኣብ ዝተገማገመሉ፤ ኣብ ኣፈጻጽ ሕጂ ስምምዕ እታ እንኮ ዝተፈትሐት ናይ ዶብ መስመር ብዙሕ ከይጸንሐት ንናህሪ ዋሕዚ ስደተኛታት ኤርትራውያን ክግባት ጨካን ኣረሚናዊ ስርዓት ህግደፍ ባይናዊ ናይ ምዕጻው ስጉምቲ ከም ዝወሰደ ዝፍለጥ እዩ።

እቲ ኣብ ኤርትራ ዘሎ ኩሉ-መዳያዊ ሕሰም ንዝኸነ ጭቁን ኤርትራዊ ክሳብ ቆልዓ-ሰበይቲ ዝሓዘን ብዕድመ ዝደፍኡን ኣካለ-ሰንኩላን ኬተረፉ እዚ ናይ ዶብ ምዕጻው ስጉምቲጭዚ ክግባቶ ከም ዘይክእል ሕሉፍ ተሞኩሮ ዋሕዚ ስደተኛታት ኤርትራውያን እኹል ኣብነት እዩ ጥራሕ ዘይኮነስ፤ ሕጂ ዶብ ምስተዓጸወጭውን ጠጠው ክብል ከም ዘይከኣል ኩሉ ፈታውን ጸላእን ዝፈልጦ ሓቂ እዩ።

ስርዓት ህግደፍ እዚ ከም ዘየዋጽኦ ምስ ረኣዩ እቲ ብስቲር ክገብር ዝጸንሐ ስምምዓት ከምቲ ኣብ ውሽጢ ሃገር ንህዝብና ዝብትኖ ዘሎ፤ ብሓፈሻ ኣብ ጎረባብቲ ሃገራት ብፍላይ ካኣ ኣብ ኢትዮጵያ ኣብ መደበራት ስደተኛታት ንዝተዓቕቡ ኤርትራውያን ክብትኖምን ዛሕዛሕ ኢሎም ኣብ ዘይመውደቂኦም ክወድቁን ንመንነት ህዝቢ ኤርትራ ከህስስን ንሉኣላዊት ሃገራዊት ኣብ ዋጋ ዕዳጋ ከውድቕን ሓደ ካብቲ እኩይ ውዲታቱ ምኻኑ ጸሓይ ዝወቕዖ ሓቂ እዩ።

እቲ ወድዕነት ከምዚ ስለ ዝኸነ ካኣ እዩ እቲ ኣብ ኢትዮጵያ ብሓፈሻ ኣብ ክልል ትግራይ ካኣ ብፍላይ ተዓቕቡ ብሰላም ክነብር ዝጸንሐ ዘሎን ስደተኛ ህዝብና፤ ብመሓውራት ኣተኣናጋዲት ሃገር ኢትዮጵያ ገይሩ ንምብታኑ ዝተፈላለዩ ምስምሳት ሓንሳብ ባጀት የለን፤ ሓንሳብ እንማሓድረሉ ዓቕሚ-ሰብ የለን፤ ሓንሳብ ትሕቲ ሓሙሽተ ሺሕ ብዝሒ ዘለዎ መደበር ስደተኛ ክዕጾ እዩ ዝብል ሓሳባት ክወሃብ ጽኒሑ እዩ።

በዚ ካኣ ካብ መደበር ሕንጻጽ ናብ መደበራት ማይ ዓይንን ዓዲ ሓርሽን ክሰፍር ኣለዎ ዝብሉ ምክንያትን ሽፋናትን እቲ ስደተኛ ክርበሽን ዓቕሉ ኣጽቢቡ ናይ ምብትታን ሰጉምትታት ክወሰድን ኣብዚ ቅሩብ መዓልታት ከሻቕልዎ ጸኒሑም ከብቅዑ፤ ድሒሮም ካኣ መን ኢሉኩም ሓቕነት ዘይብሉ ናይ ፌስብክ ዘረባታት ሰሚዕኩም ሸብደብድ ትብሉ፤ ብዝብል ዝተፈላለዩ ምክንያታት ብምሃብ ንምርግገኡ ክፍተን ጸኒሑን ኣሎን እዩ። ይኹን-ጭምበር እዚ ኣብ ስደተኛ ህዝብና ከንጸባርቕ ዝጸንሐን ዘሎን ሰግኣታትን ተረእዮታትን ሓቕታት ዘይብሉ ኣይኮነን፤ ኣለዎ እዩ።

ናይዚ ሓቂታት እዚ ካኣ ነዚ ኣብ መደበር ስደተኛታት ተዓቕቡ ዘሎ ስደተኛጭዚ ቀልጢፍካ ካብዚ መዓስከራትጭዚ ክብተን ዝግበር ፈተነታት ብስም ጥርናፊ /ዋሕስ ዝኾኖሰብ ብመርካብ/ ሰራሕ ክበልዕ ብዝብል መክንያታት ናብ ከተማታት ኢትዮጵያ ብጸዕቂ ክብተን፤ ናይ ስደተኛ ምዝገብኡን ሰነዳቱን ክዕጾ ይግበር ኣሎ እዩ። ኣቕዲሙ-ጭውን ነቲ ክንደይ ጸበባ ሓሉፉ ዶብ ሰጊሩ ንዝመጸ ኤርትራዊ ዝተፈላለዩ

ምክንያታት እናምጸእካ ተመዝጊቡ ናብ መዓስክር ስደተኛታት ከይኣቱ ዝገብር ቀይድታትን ተጽዕኖታትን ጸኒሑን ኣሎን እዩ። እዚ ካኣ እቲ ኣብ መደበራት ተዓቕቡ ዘሎ ስደተኛ ኣብ ርእሲጮቲ ሕጂ ዘሎ ተኣፋፊ ኩነታት ተደማሚሩ ሂወቱ ክመርሓሉ ዝኸእል ዕድላት ናይ ስራሕ ኣብ ዘይተመደበሉ /ዘይተዳለወሉ/፡ ከምኡ-ጮውን ናብ ሳልሳይ ሃገር ክሰጋገር ዘኸእሎ ዕድል እንተረኸቡ ሕጋዊ ሰነዳት ናይ ሕቡራት መንግስታት ተጸዋዒ ጉዳይ ስደተኛታት ኣብ ዘይብሉ፡ እቲ ዝበዝሐ ዝሕግዞ ዘይብሉ ክሳብ ቆልዓ-ሰበይቲ ዝሓዘ ዝርከቦ፡ ኣብ ርእሲጮቲ ሕቡራት ምንግስታት እትዋሃቦ ውስንቲ ራሽን ገለ ስራሕ እንተረኸቡ የማኑ-ጸጋም ፋሕተርተር ኢሉ ተዓቕቡ ክነብር ዝጸንሐ ተባቲኑ ኣብ ጎደናታት ወጺኡ ክልምን እንተዘይኮይኑ፡ ካልእ ኣማራጺ የብሉን።

ብሽነኽና እዚ ይኹን እቲ ብዘገድስ፡ ንኣህጉራዊ ውዑላት መሰላት ስደተኛታት ዝዳፋእ፡ ካብ ዝኾነ ሽነኽ ብበይናዊ ይኹን ብክልተኣዊ ስምምዓት ይምጸእ ብዘየገድስ፡ ንመንነት ህዝብናን ልኡላውነት ሃገርናን ዝዳፋእ፡ ንብዙሕ ዓመታት ኣብ ኢትዮጵያ ብሰላም ዝነበር ዝነበረን ዘሎን ስደተኛ ህዝብና፡ ግዳይ ጸቢብ ፖለቲካዊ ሕሳባት ንምግባሩ ዝህቀን፡ ዝኾነ ይኹን ምክንያት ይወሃቦ ቅቡል ክኸውን ኣይክእልን። ነዚ ካኣ ህዝብን መንግስትን ኢትዮጵያን፡ ተጸዋዒ ጉዳይ ስደተኛታት ሕቡራት መንግስታት ዓለምን ብጽሞና ክርእይዎን መሰል ስደተኛ ህዝብና ከምቲ ንነዊሕ ዓመታት ኣኸቢረሞ ዝጸንሐ ሕጂጮውን ኣኸቢሮም ክቕጽልዎ ደግሓኤ ልዑል ምሕጽንተኡ የቕርብ።

ደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ /ደግሓኤ/

9/መጋቢት 2020